
M U Ž I Ř Í J N A 1918

M U Ž I Ř Í J N A 1918

Praha, 23. října 2008 – Informace o dvoudenní mezinárodní vědecké konferenci Muži října 1918, kterou u příležitosti 90. výročí vzniku Československého státu a s cílem zhodnotit tento zlom na příkladech života a díla jeho zakladatelů i jeho odpůrců pořádá pod záštitou předsedy vlády České republiky pět pracovišť v čele s Ústavem českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Masarykovým ústavem a Archivem Akademie věd České republiky, v. v. i.

Konference připomene osobnosti, které se podílely na vzniku Československého státu, na jeho konstituování politickém, vojenském, právním, sociálním aj. Dále připomene představitele nejrozumnějších snah namířených proti konstituování tohoto státu (přinejmenším v podobě, v jaké nakonec vznikl). Formou propojení biografických momentů s dobovými ideologiemi, politickou kulturou, státoprávními a státovědeckými teoriemi a koncepcemi, vývojovými reflexemi či jinými alternativními pohledy bude hodnocena veřejná činnost představitelů domácí české, resp. slovenské politiky období převratu roku 1918. Organizátorům nejde o zhodnocení činnosti vedoucích představitelů zahraničního odboje, kterým byla v dosavadním historiografickém bádání věnována již nemalá pozornost. Cílem konference je připomenout obnovu novodobé české státnosti a její aktéry a analyzovat a interpretovat politické a společenské působení daných osobností v naznačeném kontextu. Pozornost bude věnována:

a) **Pěti „mužů října“**, kteří se podíleli na prohlášení samostatného Československa, jeho bezprostředním konstituování, přebírání moci, vzniku nových mocenských center, udržení integrity historického území českého státu, jakož i jeho nově utvářené slovenské části, na konstruování nových mechanismů vládnutí, zabezpečení právního rámce, řešení sociálních a národnostních konfliktů atd. Na příkladě **Antonína Švehly, Františka Soukupa, Aloise Rašína, Jiřího Stříbrného a Vavro Šrobára** lze, jak se domníváme, přiblížit způsoby a problémy spojené se zánikem a vznikem moderních států, transformace převzetí a výkonu moci, recepce správního a právního systému, proměny politických elit a jejich nově nalézané politické a společenské odpovědnosti. Skrze tyto osobnosti lze současně uchopit i vznik, vývoj a funkce nových, mimořádných a nestandardních orgánů, jejich charakter a podobu vyplývající z „revoluční atmosféry“ a „revolučních metod“ řešení aktuálních problémů. Na pořad jednání tak lze přivést skrze konkrétní osoby a jejich rozhodování otázky kontinuity a diskontinuity moci a vládnutí, politické legitimacy, reprezentativnosti atd.

b) Obdobně koncipovaným příspěvkům k **dalším důležitým politickým a veřejným činitelům** období převratu, kteří v českých zemích a na Slovensku stáli po boku výše jmenovaných. Výběr těchto osobností není omezen na prostředí politiky, nýbrž se vztahuje i na neméně důležité oblasti hospodářství, kapitálu a kultury, neodmyslitelně spjaté s veřejným děním. Pojednáno tak bude například o politikovi **Antonínu Kalinovi**, vůdci sokolského hnutí **Josefu Scheinerovi**, básníkovi **Viktoru Dykovi**.

c) **Osobnostem opačného tábora**, odstaveným prorakouským „aktivistickým“ představitelům českých politických stran a uskupení (například **Bohumil Šmeral, Zdeněk V. Tobolka**), představitelům katolických politických směrů (například **Jan Šrámek, Andrej Hlinka**) a reprezentantům národnostních menšin nového státu. Za důležité považujeme i biografické podchycení vyhraněných **sociálních skupin spjatých se starým státem**, které byly vznikem Československé republiky a dekonstrukcí jejího monarchického předchůdce vystaveny určité nejistotě, tj. představitelům aristokracie, rakousko-uherské generality či byrokracie a státní správy. Přiblížen bude například osud a rozhodování posledního místodržitele na Moravě barona **Karl Heinolda** či generála **Paula Kestřánka**.

Zájemci, především z řad historiků a politologů, kteří se ze svobodné badatelské vůle na konferenci schází, slibují podat v referátech řadu biogramů především osob spjatých s veřejným prostorem, tj. státníků a politiků, ale pojednají v daném kontextu i o celých sociálních skupinách a o reflexi října 1918. Předpokládáme, že konference nebude jen sledem jednotlivých monologů, ale že podnítí i kritickou diskusi. Expertní příspěvky přednesené na konferenci se stanou jádrem následně vydaného sborníku. Věříme, že i primárně biograficky zaměřená konference nabídne dostatečný prostor k obecnějšímu a problémovému uchopení vývoje na podzim 1918 a umožní nové pohledy a interpretace otázek a témat.

Luboš Velek a Jan Bílek

BLIŽŠÍ INFORMACE KE KONFERENCI

Účast předsedy vlády na vědecké konferenci Muži října 1918

Předseda vlády České republiky **Mirek Topolánek** se ve čtvrtek 23. října 2008 zúčastní společenského večera v rámci dvoudenní mezinárodní vědecké konference Muži října 1918, která je pořádána pod jeho záštitou. Premiér zde **přednese projev**. Akce se koná v budově Vysoké školy CEVRO Institut, Jungmannova 17, Praha 1 od 18 hodin.

Zahájení vědecké konference Muži října 1918

Ve čtvrtek 23. října 2008 bude v Hrzánském paláci v Loretánské ulici v Praze 1 zahájena dvoudenní mezinárodní vědecká konference Muži října 1918. Konference připomene osobnosti, které se podílely na vzniku Československého státu, na jeho konstituování politickém, vojenském, právním, sociálním aj. a dále připomene představitele nejrůznějších snah namířených proti tomuto státu (přínejmenším v podobě, v jaké nakonec vznikl). Na slavnostním zahájení vystoupí od 8.45 hodin představitelé pořádajících institucí **Mgr. Jan Novák** (Úřad vlády České republiky), **Prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.** (Ústav českých dějin, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy), **Doc. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.** (Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, v. v. i.), **PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.** (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy), **Prof. Dr. Miroslav Novák (CEVRO Institut)**, **Prof. PhDr. Svatava Raková, CSc.** (Historický ústav Akademie věd, v. v. i.).

Ukončení vědecké konference Muži října 1918

V pátek 24. října 2008 v odpoledních hodinách bude v Hrzánském paláci v Loretánské ulici v Praze 1 generální diskusí ukončena mezinárodní vědecká konference Muži října 1918, kterou pořádaly Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, v. v. i.; Ústav českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.; Vysoká škola CEVRO Institut; Úřad vlády ČR u příležitosti 90. výročí vzniku Československé republiky. Konference připomněla obnovu novodobé české státnosti a její aktéry. Na konferenci vystoupilo přes třicet referujících především s příspěvky o představitelích české, resp. slovenské politiky období převratu roku 1918. Připomenuta byla nejen pětice „mužů října“, která se podílela na prohlášení a bezprostředním konstituování samostatného Československa, tj. Antonín Švehla, František Soukup, Alois Rašín, Jiří Stříbrný a Vavro Šrobár, ale i další političtí a veřejní činitelé včetně představitelů kultury. Diskutovalo se i o českých prorakouských představitelích, o reprezentantech národnostních menšin nového státu a o sociálních skupinách spjatých se starým státem.

(v tiskové kvalitě ke stažení na <http://www.mua.cas.cz/cinnost/cin08/mk-mr.html>)

Přehled základních dat akce

Název: **konference Muži října 1918**

Forma: **mezinárodní vědecká konference**

Termín konání: **23. – 24. října 2008** (čtvrtek–pátek)

Místo konání: **Praha, Hrzánský palác, Loretánská 9/177**

Počet referujících: **přes tři desítky osob**

Záštita: **Konference se koná pod záštitou předsedy vlády České republiky M. Topolánka.**

Pořadatelé:

Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR, v. v. i.

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin

Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.

Vysoká škola CEVRO Insti

Úřad vlády ČR

Organizátoři:

PhDr. Luboš Velek, Ph.D., velek.lubos@volny.cz

Mgr. Jan Bílek, bilek@mua.cas.cz , **605301191**

prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.

PhDr. Lucie Wittlichová

Kontaktní adresa:

Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.; Gabčíkova 10, 180 00 Praha 8, www.mua.cas.cz , tel.: 286010135-6